

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри травматології та ортопедії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Головахи Максима Леонідовича

на дисертаційну роботу очного аспіранта денної форми навчання

ДУ «Інститут травматології та ортопедії НАМН України»

Занька Ігоря Степановича

на тему: **«Первинне ендопротезування плечового суглобу при**

багатофрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки

представлену до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з

галузі знань

22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність теми дисертаційної роботи

За даними австралійського реєстру за 2018 рік кількість операцій ендопротезування плечового суглоба за рік зросла на 10 %, а за 10 років на 141%. Одним з методів лікування багатофрагментарних переломів проксимального відділу плечової кістки є використання ендопротезування. Велика кількість незадовільних результатів обумовлена неспроможністю фіксації великого і малого горбків, неправильним розташуванням а отже порушенням місць фіксації м'язів, що утворюють ротаторну манжету. Ускладнення пов'язані із міграцією великого горбка з часом змінюючи його висоту по відношенню до плечового компонента є одним з основних ускладнень при використанні однополюсного ендопротезу, як методу хірургічного лікування складних переломів проксимального метаепіфізу плечової кістки. Правильне розташування великого горбка забезпечує адекватний натяг м'яких тканин і запобігає ускладненням. На жаль, при багатофрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки

Частота незрощення великого горбка вища у пацієнтів старшого віку, безпосередньо впливає на функцію плечового суглоба, відповідно знижує бали при оцінці функції плечового суглоба. Однополюсне ендопротезування показало ефективність у зменшенні болю, у пацієнтів старшої вікової групи з складними переломами проксимального відділу плечової кістки. Сприяє щонайменше до скорочення короткого часу оперативного втручання, відсутності необхідності репозиції перелому, реконструкції суглобової поверхні, швидкого закриття кістково-мозкової порожнини.

Наведені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дослідження Занька Ігоря Степановича, метою якого є покращення результатів хірургічного лікування хворих з багатофрагментарними переломами проксимального відділу плечової кістки шляхом розробки диференційованої тактики клініко-інструментальної діагностики і лікування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є самостійною науково-дослідною роботою автором виконана на базі ДУ «інститут травматології та ортопедії НАМН України».

Наукова новизна результатів проведених досліджень та їх наукове обґрунтування

Наукова новизна дисертаційного дослідження обумовлена наступним. На основі біомеханічного дослідження визначено показники напруженості деформованого стану на хрящ гленоїдальної западини лопатки при однополюсному ендопротезуванні зі зміщенням великого горбка плечової кістки та визначено оптимально допустиме положення після імплантації однополюсного ендопротезу плечового суглоба. На основі біомеханічного дослідження визначено показники навантажень в місці інсерції м'язів РМН

положення великого горбка плечової кістки та розроблено схеми диференційованого лікування у пацієнтів із переломами проксимального відділу плечової кістки та визначено її ефективність.

Практичне значення отриманих результатів

Серед основних питань практичного значення виконаної дисертаційної роботи слід відзначити, що автором проведено аналіз ранніх та віддалених результатів однополюсного ендопротезування плечового суглоба при багатofрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки, дозволив вдосконалити покази та розробити систему диференційного підходу до лікування пацієнтів при багатofрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки, підтвердити високу ефективність ендопротезування плечового суглоба при багатofрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки. Аналіз отриманих даних дозволив поліпшити якість і функціональні результати лікування пацієнтів із багатofрагментарними переломами проксимального відділу плечової кістки.

Результати оцінки наукового рівня дисертації та публікацій, оцінки структури, змісту та форми дисертації

Дисертацію викладено на 176 сторінках машинописного тексту, складається з вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел, яка містить 100 джерел інформації, з них англomовних – 98 та 2 додатка. Дисертація ілюстрована 47 рисунками та діаграмами і включає 30 таблиць. Відповідно до вимог оформлення дисертацій (наказ Міністерства освіти та науки № 40/2017-р.), робота Занька Ігоря Степановича складається з 2-х анотацій українською та англійською мовами, 4 розділів: сучасного стану проблеми діагностики та лікування багатofрагментарних переломів проксимального відділу плечової кістки, матеріалів та методів дослідження, аналізу структури та причин ендопротезування плечового суглоба та визначення ефективності лікування.

відділу плечової кістки, а також висновків та списку використаних джерел літератури. Дисертаційна робота написана державною мовою.

Вступ викладено за встановленою формою. Автором чітко обґрунтовано актуальність проблеми, науково правильно сформульовано мету, яка співвідноситься з темою і конкретизується в завданнях, встановлено об'єкт і предмет роботи. Висвітлена новизна та практична значущість роботи.

Перший розділ дисертації (сучасного стану проблеми діагностики та лікування багатофрагментарних переломів проксимального відділу плечової кістки) присвячений еволюції методів діагностики та лікування багатофрагментарних переломів проксимального відділу плечової кістки.

У **другому розділі** «Матеріали та методи» висвітлені особливості дизайну дослідження, надані клінічні характеристики трьох груп пацієнтів. Достатня кількість проведених досліджень дозволила провести достовірну оцінку отриманих результатів. Автором детально описані всі методи, які використані в роботі.

Третій розділ біомеханічне обґрунтування впливу зміщення великого горбка плечової кістки та визначення напружено-деформованого стану елементів моделі плечового суглоба (контактні поверхні хрящ голівки плечової кістки та хрящ гленоїдальної западини при зміщенні великого горбка у 5 різних варіантах), розподіл напружень на елементах моделі плечового суглоба (контактні поверхні однополюсний ендопротез плечової кістки та хрящ гленоїдальної западини). Доведена важливість розташування великого горбка максимально анатомічному положенні.

Четвертий розділ присвячений розробці схеми диференційованого лікування хворих із багатофрагментарними переломами проксимального відділу плечової кістки та оцінці ефективності проведених діагностично-лікувальних заходів у хворих із багатофрагментарними переломами проксимального відділу

шкалою ASES та 43,8 % за шкалою CMS. Після проведення реабілітаційних заходів (через 12 місяців) різниця склала 43,7 % за шкалою ASES та 43,8 % за шкалою CMS. Дані отримані в результаті дослідження є статистично оброблені та достовірні ($p < 0,01$).

Висновки дисертаційної роботи відображають основні результати дослідження, є змістовними і обґрунтованими, повністю відповідають меті та завданням роботи.

Список літератури містить 100 джерел інформації та відповідає вимогам оформлення дисертації. Переважають джерела за останні 10 років. Результати досліджень і основні наукові положення, викладені в опублікованих працях, які є ідентичні тим, що наведені у дисертаційній роботі. Дисертація достатньо ілюстрована інформативними таблицями та рисунками, що сприяє легкому логічному сприйняттю матеріалу. Представлена дисертаційна робота подана до офіційного захисту вперше.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Рукопис дисертації Занька Ігоря Степановича на тему «Первинне ендопротезування плечового суглобу при багатофрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки» було перевірено на ознаки плагіату з допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism, звіт подібності свідчить про ознаки оригінальності поданого до аналізу тексту. Під час рецензування дисертаційної роботи та наукових публікацій дисертанта ознак плагіату та фальсифікування даних не виявлено. Отже, дисертаційна робота Занька Ігоря Степановича є самостійною працею, що не містить порушень академічної доброчесності.

затверджених ДАК МОН України, 2 статті в журналі, що входить до наукометричної бази Scopus, 2 тези в матеріалах з'їздів та конференцій. Опубліковано одне нововведення в Інформаційному бюлетені НАМН України.

Оцінка рівня поставленого наукового завдання та рівня оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків, рекомендацій підтверджується комплексним підходом до вирішення поставлених задач, достатньою кількістю клінічних спостережень, сучасною статистичною обробкою отриманих результатів, що переконливо доводить достовірність отриманих даних. Обрані автором сучасні і інформативні дані клінічних інструментальних досліджень дозволили повністю виконати поставлені задачі, які сформульовано відповідно меті дослідження. Дизайн дослідження відповідає принципам доказової медицини. Представлені в роботі результати дослідження сформульовані на їх підставі наукові положення і висновки можуть бути оцінені як обґрунтовані та достовірні.

Таким чином, дисертаційна робота Занька Ігоря Степановича відповідає вимогам до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії.

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертації, запитання здобувача

Виявлено окремі стилістичні та граматичні помилки, які принципово впливають на якість проведеного дослідження та на загальну позитивну оцінку роботи. Наукова робота є самостійною, завершеною, яка має вагомий теоретичний та практичний значення. Завдяки комплексному підходу до вирішення поставлених у роботі мети, автором повністю розкрито сутність проблеми, що вивчалась.

У порядку дискусії прошу здобувача відповідати на такі запитання:

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Занька Ігоря Степановича на тему «Первинне ендопротезування плечового суглобу при багатофрагментарних переломах проксимального відділу плечової кістки», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною, самостійною кваліфікаційною науковою працею, виконаною на високому методичному рівні, має беззаперечну наукову новизну, теоретичне та практичне значення, широко висвітлена в публікаціях та попередньо апробована на конференціях із дотриманням академічної доброчесності та повною мірою відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії з урахуванням скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та вимогами «Порядку оформлення дисертацій, затвердженим наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року, а сам здобувач, Занько І.С., за рівнем теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей самостійного дослідника повністю заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

завідувач кафедри травматології та ортопедії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету,
доктор медичних наук, професор

Максим ГОЛОВА

ПІДТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри травматології та ортопедії
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

